

Nhân sinh quan trọng ca dao

Tác Giả: Võ Th&# Đ&#m Đ&#m

Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

T&#c ng&, thành ng&, ca dao, hát ví, dân ca đã hi&#n di&#n trong lòng dân Vi&#t tr&#c khi n&#n văn ch&#ng bác h&#c t&# ph&#ng B&#c du nh&#p vào n&#c ta.

Ng&#c l&#i v&#i văn ch&#ng bác h&#c ngày x&#a ch&#u nhi&#u &#nh h&#ng Hán h&#c t&# đ&#t B&#c theo chân nh&#ng cu&#c xâm lăng tràn xu&#ng ph&#ng Nam mà hàng nho sĩ đã b&# l&# thu&#c t&# t&#ng đ&#n cách hành th&, ca dao phát xu&#t, thành hình t&# lòng ng&#i dân và l&#ng sâu lu&#n lõi trong t&#ng m&#ch máu ng&#i dân Vi&#t, h&#n m&#y ngàn năm l&#ch s&. T&#c ng&, thành ng&, ca dao, hát ví, dân ca đã hi&#n di&#n trong lòng dân Vi&#t tr&#c khi n&#n văn ch&#ng bác h&#c t&# ph&#ng B&#c du nh&#p vào n&#c ta.

Văn ch&#ng bác h&#c do các b&#c sĩ phu làm ra ch&# đ&# ph&#c v&# cho l&#p cao t&#ng trong xã h&#i. Cao dao là m&#t trong nh&#ng th&# thi ca truy&#n mi&#ng, do chính ng&#i dân trong t&#ng l&#p dân đã làm ra và cũng đ&# ph&#c v&# cho chính ng&#i dân đã Vi&#t trong lòng đ&#t Vi&#t. Nh&#ng ng&#i dân đã đem cái tâm tình, đ&#u t&# duy c&#a mình đ&# di&#n đ&#t thành nh&#ng v&#n th&, nh&#ng bài hát ng&#n không ch&#ng khúc v&#i nh&#ng âm đ&#u d&#nh, d&# hò, đ&#c truy&#n mi&#ng t&# ng&#i này sang ng&#i kia, t&# mi&#n này sang mi&#n n&, t&# đ&#i này sang đ&#i kia, đ&#c trao chu&#c, đ&#c s&#a đ&#i đ&# làm giàu làm đ&#p cho kho tàng văn ch&#ng bình dân n&#c Vi&#t.

Nh&# nhà biên kh&#o Minh H&#ng trong cu&#c hành trình “Tr&# V&# Ngu&#n C&#i” đã nh&#n đ&#nh r&#ng: “V&#i m&#t tinh th&#n đ&#o dai, b&#n b&# phi th&#ng, đ&#i đa s&# dân quê đ&#t nét đã âm th&#m và gián ti&#p ch&#ng l&#i th&# l&#c văn hóa Nho H&#c kh&#ng l&# t&# ph&#ng B&#c, b&#ng cái l&#i khí c&#a dân t&#c: Ca dao, T&#c ng&”

Trong ca dao, qua nh&#ng câu th&# khi nh&#t khi khoan, khi tr&#m khi b&#ng ta nghe k&# vô s&# nh&#ng kinh nghi&#m, nh&#ng nh&#n xét tinh vi v&# thiên nhiên, v&# cu&#c s&#ng, v&# con ng&#i Vi&#t chúng ta, ta c&#m đ&#c cái màu s&#c c&#a đ&#t n&#c Vi&#t, ta hình dung đ&#c tính tình c&#a dân t&#c Vi&#t, ta h&#c đ&#c cái túi khôn và cái thu&#t s&#ng c&#a dân t&#c Vi&#t.

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Trong ca dao, ta thấy đ& c & nh h& ng c& a Kh& ng giáo, Ph& t giáo, Lão giáo, nh& ng t& p quán ngàn đ& i; đ& t& đó ng& i dân quê Vi& t t& tìm ra cái nhân sinh quan mà s& ng cho tròn b& n ph& n đ& i v& i thiên nhiên, con ng& i, gia đình, làng quê, đ& t n& c. Và cũng t& đó ng& i dân Vi& t đã dám th& t lên nh& ng l& i chê bai, nh& ng l& i ca t& ng, nh& ng l& i than ai oán đ& i v& i cái th& thái nhân tình trong xã h& i đ& ng th& i. Và v& n còn đ& cho ta theo đó mà ví von, mà h& c, mà hành, mà phê phán.... thói đ& i, ng& i đ& i.

**Ai & i! b& ng bát c& m đ& y,
Đ& o th& m m& t h& t, đ& ng cay muôn ph& n.**

**Ai & i! ch& v& i c& i nhau,
C& i ng& i hôm tr& c, hôm sau ng& i c& i**

**Ai! đ& ng ch& ng, ch& ch& y,
Có công mài s& t, có ngày nên kim.**

**Ai & i! g& chí cho b& n,
Dù ai xoay h& ng, đ& i n& n m& c ai.**

**Ai & i ch& i l& y k& o già,
Mang m& c có l& a, ng& i ta có thì.
H& i xuân k& o h& t xuân đi,
Cái già x& ng x& c nó thì theo sau.**

**Ai & i! ph& i nghĩ tr& c sau,
Đ& t l& n cũng l& , hu& ng c& u b& t ngang.**

**Ai & i! ch& l& y k& già,
Mãng m& c có l& a, ng& i ta có thì.
Ch& i xuân k& o h& t xuân đi,
Cái già x& ng x& c, nó thì theo sau.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Anh   i! Anh     i nh ,
Thôi đ  ng vui thú nguy  t hoa ch  i b  i.
C  t  n, k  r   c ng    i m  i,
h  t t  n, ch  ng th  y m  t ng    i n o   a.**

**Anh đi ch  Bà Ch  u
Mua m  t x  p nh  u.
Đem v  .
Con hai c  t. Con Ba may.
Con   đ  t.
Con Năm và n.
Con Sáu đ  m nút.
Con B  y v  t khuy.
Anh ra đi.
Con tám n u.
Con Chín tr .
M    i   i!
Sao em đ  v  y, c n g   o anh?**

**Anh em b  n b    nh ,
Ng    i đ  ng kh c h  m  i   anh em.**

**Ăn đ    c, ng  đ    c   ti n
Không  n, không ng  , m  t t  n th m lo.**

**Ăn qu  , nh  k  tr  ng cây
Ăn g  o nh  k  đ m, xoay, d  n, s ng...**

**Ăn qu  , nh  k  tr  ng cây,
Ăn khoai, nh  k  cho d y m  tr  ng.**

Ba n m   v  i ng    i đ  n,

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Ch& ng b& ng m& t lúc, ghé g& n ng& i khôn.

**Ba năm tr& n th& l& u đ& n,
Ngày thì canh đ& m, t& i đ& n v& c quan.
Chém tre, đ& n g& trên ngàn,
H& u thân, h& u kh& b& t phàn nàn cùng ai?
Mi& ng ăn măng trúc, măng mai,
Nh& ng tre cùng n& a, l& y ai b& n cùng?
N& c g& ng trong, con cá nó v& y vùng...**

**Bàn tay còn có ngón dài, ngón ng& n,
Con m& t nhà đ& a tr& ng, đ& a đen.
H& ăn vóc h& c quen,
Đ& u h& chê mình v& ng, t& p rên cũng hay.**

**B& n chân con, v& , gia đình,
tang b& ng h& th& , Ch& nhìn mà đau!**

**B& u & i! Th& & ng l& y bí cùng,
Tuy r& ng khác g& ng, nh& ng chung m& t giàn.**

**B& c mình, ch& ng mu& n nói ra,
Mu& n đi ăn c& , ch& ng ma nào m& i.**

**Bu& i ch& đông, con cá h& ng, chê l& t
Bu& i ch& tàn, con tép b& c cũng ph& i mau.**

**Bu& n v& m& t n& i tháng Giêng,
Con chim, cái cú n& m nghiên th& dài.
Bu& n v& m& t n& i tháng hai,
Đêm ng& n, ngày dài thua hti& t ng& i ta.
Bu& n v& m& t n& i tháng ba,**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**M& a đ& m, n& ng l& a, g& n xa l& đ& .
Bu& n v& m& t n& i th&ng t& ,
Con m& t l& đ& , ăn ch& ng mu& n ăn.
Bu& n v& m& t n& i th&ng năm,
Ch& a đ& t m&ng n& m, gà gáy, chim kêu.**

**Cá trong l& , đ& hoe con m& t,
Cá ngoài l& , ngúc ng& c mu& n vô.**

**Cá không ăn câu, nói r& ng con cá đ& i,
Vác c& n câu v& , nghĩ l& i con cá khôn.**

**Cá không ăn câu, ch& r& ng cá đ& i,
Cá m& c m& i r& i, b& o t& i tham ăn.**

**Cách sông nên ph& i l& y đ& ,
B& i ch& ng v& t& i, l& y cô bán hàng.**

**Cái vòng danh l& i cong cong,
K& hòng ra kh& i, ng& i mong b& c vào.
Càng th& m thì càng mau phai,
Thoang tho& ng h& ng nh& i mà l& i th& m lâu.**

**Cau già, dao s& c l& i non,
Ng& i già, trang đ& m ph& n son v& n già.**

**C& m vàng mà l& i qua sông,
Vàng trôi không t& c, t& c công c& m vàng.**

Cây cao, bóng mát ch& ng ng& i,

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Ra ng& i ch& n& ng, trách tr& i không m& a.

**Cây xanh thì lá cũng xanh,
Cha m& hi& n lành, đ& đ& c cho con.**

**Con mèo, con m& o, con meo
Mu& n ăn th& t chu& t thì leo sà nhà.**

**Con qu& nó đ& ng bên sông,
Nó kêu b& m& l& y ch& ng b& con.
Con qu& nó đ& ng đ& u non,
Nó kêu th& & ng con tr& v& !
- Ngày sau con l& ba bò,
Sao b& ng lúc s& ng con cho l& y ch& ng.**

**Có b& nh thì vái t& ph& & ng,
Không b& nh, ch& ng m& t nén h& & ng, dây vàng.**

**Có khó m& i có m& ng ăn,
Không đ& ng, ai đ& mang ph& n đ& n cho.**

**Có m& i thì n& i cũ ra,
Cũ đ& trong nhà, m& i đ& ngoài sân.**

**Có t& n thì h& u m& i hay,
Đã vun cây đ& c, & t đ& y lòng nh& n.**

**Con & i! ch& l& y v& giàu,
C& m ăn nó ch& b& n, cá kho b& u, nó ch& tanh.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Thá Điám Đám
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Con vua thì ãi làm vua,
Con sãi ãi chùa thì quét lá ãa.
Bao giã dân nãi, can qua,
Con vua thá t thá, ãi ra ãi chùa.**

**Con ãi! Má bá o con này,
Há c buôn, há c bán cho ãi y ngá ãi ta.
Con ãi ng há c thói chua ngoa,
Há hàng ghét bá, ngá ãi ta chê cá ãi.
Dù no, dù ãoi cho ãi ãi,
Khoan ăn, bá t ngá là ngá ãi lo toan.
Phòng khi ãóng góp vì c làng,
Đá ng tá n, bát gá o lo toan cho chá ng.
Trá c là ãi p má t cho chá ng,
Sau là làng má c cũng không chê cá ãi.**

**Cá ng cá c bá t cá ãi ãi sông,
Má y ãi ãi cháu ngoá ãi giã ông bao giã.**

**Cá m ăn chá ng há t thì treo,
Vá c làm chá ng há t thì kêu láng giã ng.**

**Cá bá c là bác thá ng bá n,
Cá a nhà bán há t, chôn chân vào cùm.**

**Có khó má ãi có mìá ng ăn,
Ngá ãi không, ai ãi mang phá n ãi n cho.**

**Có gió lung, má ãi bá t táng bá cá ng,
Có ngá n ãi a há ng. má ãi rá thá c vàng thau.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Còn tr& i, còn n& c, còn non,
Còn trắng, còn gió, hãy còn đó đây.**

**C& a mình thì gi& bo bo
C& a ng& i thì th& cho bò nó ăn.**

**Cha đ& i cái áo rách này,
M& t chúng, m& t b& n, vì m& áo & i!**

**Ch& ng tham ru& ng c& ao sâu,
Tham vì anh tú r& m râu l& i h& n.**

**Ch& ng tham v& a lúa anh đ& y,
Tham năm ba ch& cho t& y th& gian.**

**Ch& ng tham cái bút, cái nghiên,
Ch& ng tham ru& ng c&, ao l& n gì đâu.
Ph& i duyên, ph& i l& a cùng nhau,
Đ& u r& ng áo v& i, c& m rau cũng tình.**

**Ch& em thì th& t là h& n,
Ch& vì đ& ng t& n mà m& t lòng nhau.**

**Chim khôn tránh b& y, tránh lò
Ng& i khôn tránh k& h& đ& m& i khôn.**

**Chim khôn ch& t m& t vì m& i,
Ng& i khôn ch& t m& t vì l& i nh& to.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Chim ham trái chín ăn xa,
Bu n tình, nh i g c đã, mu n v !**

**Chim tr i , ai d đ m lòng,
Nuôi con, ai d k công, k ngày.**

**Ch đâu mà bu c ngang tr i,
Tay đâu mà b t, mĩ ng ng i th gian?**

**Ch đâu mà bu c ngang tr i,
Thu c đâu mà ch a con ng i l ng l ?**

**Ch ng gi n, thì v b t l i,
C m sôi nh l a, m t đ i không khô.**

**Ch ng tôi áo rách tôi th ng,
Ch ng ngu i, áo g m, xông h ng m c ng i.**

**Ch ng em nó ch ng ra gì,
Tôm, xóc đĩa nó thì ch i hoang.
Nói ra x u thi p, h chàng,
Nó gi n, nó phá tan hoang c a nhà.
Nói đây th i có ch em nhà,
Còn năm ba thúng thóc v i m t vài cân bông.
Em bán đi, tr n cho ch ng,
Còn ăn, h t nh n, cho th a lòng ch ng con.
Đ ng cay ng m qu b hòn,
C a nhà, gia th , ch ng con kém ng i.
Nói ra s ch em c i,
Con nhà gia th , l y ng i đ n ngu.
R ng vàng t m n c ao tù,
Ng i khôm v i ng i ngu, n ng mình!**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Ch& th& y áo rách mà c& i,
Nh& ng gi& ng gà nòi, lông nó l& th& .**

**Ch& th& y sóng c& mà lo,
Sóng c& m& c sóng, chèo cho có ch& ng.**

**Ch& i hoa m& i b& t mùi hoa,
C& m cân m& i b& t cân già, cân non.**

**Chu& n c& y lòng chu& n còn trinh,
Chu& i & m& t mình sao chu& i có con?**

**Ch& a t& i đã v& i đi n& m
Em coi gi& c ng& đáng trăm quan t& n.**

**Dã tràng xây cát b& n đông,
Nh& c mình mà ch& ng nên công cán gì!**

**D& u mà n& i b& t, n& đòi
Phong l& u, ta v& c& nòi phong l& u.
Dù xây chín b& c phù đ& ,
Không b& ng làm phúc, c& u cho m& t ng& i.**

**D& u xây m& t b& c phù đ& ,
Không b& ng làm ph& c c& u cho m& t ng& i.**

**Duyên may tay b& tay b& ng,
Có ch& ng th& ng k& n& m h&ông m& t mình.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Dù ai nói đông, nói tây,
Thì ta vẫn n vẫn ng nh& cây g& a r& ng.
Dù ai nói ng&, nói nghiêng,
Thì ta vẫn n vẫn g nh& k& ng ba chân.**

**Đàn đâu mà g& y tai trâu,
Đ& n đâu b& n s&, g& m đâu chém ru& i.**

**Đánh g& c mà đánh tay không,
Thà v& xó b& p, d& ng cung, b& n mèo.**

**Đàn ông r& ng mi& ng thì sang,
Đàn bà r& ng mi& ng tan hoang c& a nhà.**

**Đàn ông r& ng mi& ng thì sang,
Đàn bà r& ng mi& ng, đ& c tai l&ng g& ng.**

**Đã sanh ra k& p đàn ông,
Đèo cao, núi th& m, sông cùg, qu& n chi?**

**Đ& o cang tr& ng khó d& đ& i thay,
Đ& u làm nên võng giá, r& i ăn mà cũng theo.**

**Đ& ng tr& ng phu đ& ng thù m& i đáng,
Đ& ng anh hùng đ& ng oán m& i hay.**

**Đền khoe đền t& h& n trắng,
Đền ra tr& c gió đ& c ch&ng h& đền?
Trắng khoe trắng t& h& n đền,
Sao trắng l& i ph& i chui l&ng đ&ng mây?**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Đi n ta m& i b& t c& a ta,
Ngàn trăm năm tr& c b& t là c& a ai.**

**Đi đâu mà v& i mà vàng,
Mà v& p ph& i đá, mà quàng ph& i dây?
Th& ng th& nh nh& chúng anh đây,
Ch& ng đá nào v& p, ch& ng dây nào quàng.**

**Đi lâu m& i b& t đ& ng dài,
& lâu m& i b& t con ng& i ph& i chẳng.**

**Đi buôn không & thì & i,
Đi ra cho b& t m& t tr& i, m& t trắng.**

**Đinh ninh ta đ& đ& này,
Có công mài s& t, có ngày nên kim.**

**Đói thì ăn n& m lá sung,
Ch& ng m& t thì & y, ch& ng chung thì đ& ng!**

**Đ& ai quét s& ch lá r& ng,
Đ& ta khuyên gió, gió đ& ng rung cây.**

**Đôi ta nh& th& quân bài,
Đã quy& t thì đánh, đ& ng nài th& p cao.
Đôi ta nh& đá v& i dao,
Năng l& c thì s& c, năng chào thì quen.
Đ& i ng& i có m& t gang tay,
Ai hay ng& ngày, ch& có n& a gang.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Đ& i ng&& i có m& y gang tay,
H& i đâu c& m c& i c& ngày l& n đêm.**

**Đ& ng nên trông đ& i& tr& i,
Hãy tin vào s& c con ng&& i l& n lao.**

**Đ&& c mùa ch& ph& ngô khoai!
Đ& n khi có b& n, b& t ai b& n cùng.**

**Em thì đi c& y ru& ng bông,
Anh đi c& t lúa đ& chung m& t nhà.
Đem v& ph& ng đ&& ng m& cha,
Muôn đ& i t& ng h& u ng&& i ta còn truy& n.**

**Em v& c& t r& đánh tranh,
Ch& t tre b& l& t cho anh l& p nhà.
S& m khuya, hòa thu& n đôi ta,
H& n ai gát tía, l& u hoa, m& t mình.**

**G& n nhà nghèo, đau răng ăn c& m,
G& n nhà k& tr& m, & m l& ng ch& u đ& n.**

Gi& c đ& n nhà đàn bà ph& i đánh.

**Giàu ba m&& i tu& i, ch& m& ng!
Khó ba m&& i tu& i, em đ& ng v& i lo.**

Giàu đâu đ& n k& ng& tr& a,

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Sang đầu đ& n k& say s& a t& i ngày.

**Giàu sang nh& u k& đ& n nhà,
Khó khăn nên n& i ru& t già xa nhau.**

**Gió bên đông, đ& ng bên tây
Tuy r& ng nói đ& y nh& ng đây đ& ng lòng.**

**G& ng càng già, càng r& i, càng cay,
Anh hùng càng c& c, càng đ& y nghĩa nh& n.**

**H& t tiêu nó bé nó hay,
Đ& ng t& n nó bé, nó hay c& a quy& n.**

**Hãy lo b& ng ch& i v& i đ& i,
Sao mai l& đ& ng chân tr& i r& i kia!**

**H& m duyên l& y ph& i ch& ng đ& n,
Có trăm m& u ru& ng, bán đ& n mà ăn.**

**Hoa sen m& c bãi cát l& m,
Tuy r& ng l& m l& p, v& n là m& m sen.
Hoa th& m, ai ch& ng nâng niu,
Ng& i khôn, ai ch& ng kính yêu m& i b& .**

**Hoa th& m m& t nh& y đi r& i,
Ng& i khôn, ai n& n& ng l& i làm chi.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**H& i v& thì c& i l& n tay,
Ch& đ& lâu ngày, l& m k& d& m pha.**

**H& i anh m& t chuy& n, em nguy& n h& c đòi,
V& y ch& ng& i t&h sao s& ng h& n hỏi?
Ng& i Nam mình l& i ch& u thì t th& n& ng m& a?**

**H& n nhau, t& m áo, manh qu& n
Th& ra & tr& n, ai cũng nh& ai.**

**Khen ai khéo đúc chuông chì,
Đáng thì có đáng, đánh thì không kêu.**

**Khi vui thì mu& n s& ng dai,
Khi buồn thì mu& n thác mai cho r& i.**

**Khôn ngoan, tâm tính t& i lòng,
L& là ư& ng n& c gi& a gi&ng m& i khôn.**

**Khôn ngoan thì b& o r& ng ngoa,
V& ng đ& i thì b& o ng& i ta r& ng đ& n.**

**Làm sao cây qu& trên non,
Trăm năm khô héo, v& còn th& m tho.**

**Làm ng& i suy chín xét ra,
Cho t& ng g& n ng& n, cho ra v& n dài.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Làm trai có chí lập thân,
Rời ra góp phần i phong vân có ngày.**

**Làm trai chí cho bôn,
Chở lo mưu n v, chở phĩ n mưu n con.**

**Làm trai cho đáng nên trai,
Đánh đông đánh tĩnh, đánh đoàn đoàn tan.**

**Làm trai chí quy t tan bôn,
Sao cho t m t anh hùng m i cam.**

**Làm trai quy t chí tu thân,
Công danh ch v i, n n n ch lo.
Khi nên tr i giúp công cho,
Làm trai năm li u, b y lo m i hào.
Tr i sinh tr i chăg ph nào,
Phong vân góp phần i, anh hào ra tay.
Trí khôn r p đ đ này,
Có công mài s t, có ngày nên kim...**

**L y anh t thu m i ba,
Đ n năm m i tám, em đà năm con.
Ra đ ng, ng i t ng còn son,
V nhà, em đã năm con cùng ch ng!**

**Lên non m i bĩ t non cao,
L i sông m i bĩ t sông nào c n sâu.**

**Lênh đênh chi c bách gi a dòng,
Th ng thân góa b a, phòng không l thi.
Gió đ a cây trúc ngã qu ,**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Ba năm ch& u t& t còn gì là xuân!

**Lòng sông, lòng b& n đ& đo,
Nào ai l& y th& c mà đo lòng ng& i.**

**L& mi& ng thì nói nam mô,
Trong lòng l& i ch& a ba b& dao g&.**

**L& i nói ch& ng m& t t& n mua,
Li& u l& i mà nói cho v& a lòng nhau.**

**M& t ng& t càng t& ch& t ru& i,
Nh& ng n& i cay đ& ng là n& i th& t thà.**

**M& y đ& i bánh đúc có x& ng,
M& y đ& i dì gh& có th& ng con ch& ng.**

**Mèo khen r& ng mèo dài đuôi,
Chu& t khen chu& t nh&, đ& chui, đ& trèo.**

**M& cha con b& m khôn ngoan,
Hoa th& m b& m đ& u, hoa tàn b& m bay.**

**M& t cây làm ch& ng nên non,
Ba cây ch& m l& i nên hòn núi cao.**

**M& t năm chia m& i hai k& ,
Th& p ng& i, th& p tính làm gì ch& ng ra.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m

Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

*Tháng giêng, ăn t t nhà,
Tháng hai, r i rãi, quay ra nuôi t m.
Tháng ba, đi bán v i thâm,
Tháng , đi g t, tháng năm, tr v .
Tháng sáu, em đi buôn bè,
Tháng b y, tháng tám, tr v đong ngô.
Chín, m i, c t r đ ng mùa,
M t, ch p, v đ c anh đ dài l ng.
Anh ăn r i anh l i n m,
Làm cho thi p ph i quanh năm lo phi n.
Ch ng thà l y chú l c đ n,
G o b , thóc đ ng, còn phi n n i chi.*

*Mua th t th ng ch n m ng mông,
L y ch ng th ng ch n con tông, nhà nòi.*

*Muôn nghìn ch l y h c trò,
Dài l ng n v i, ăn no l i n m.*

*Mu n sang thì b t c u ki u,
Mu n con hay ch , ph i yêu m n th y.*

*Này em còn cha, còn m , còn cô, còn bác,
Nên em không dám t tung, t túc m t mình.
Anh có th ng, c y mai đ n nói, cha m đàng, em s ng.*

*N ng m a thì t t lúa v n,
Năng đi, năng l i, coi th ng nhau đi.*

*Nói chín thì nên làm m i,
Nói m i, làm chín, k c i ng i chê.*

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Nói ng& i ch& ng ng& m đ& n ta,
Th& r& trên gáy, xem xa, xem g& n.**

**N& c c& i châu ch& u đá xe,
T& ng r& ng ch& u ngã, ai ng& xe nghiêng!**

**N& c đ& i sông h& t trong còn ph& i đ& c,
v& n ng& i đòi h& t lúc nh& c, ph& i vinh.**

**Ng& i khôn con m& t đen xì,
Ng& i đ& i con m& t n& a xì, n& a than.**

**Ng& i khôn đón tr& c rào sau,
Đ& cho ng& i đ& i, b& t đâu mà mò.**

**Ng& i thanh t& ng nói cũng thanh,
Chuông kêu, kh& đánh bên thành cũng kêu.**

**Ng& i có lúc vinh, cũng có lúc nh& c,
N& c có lúc đ& c, cũng có lúc trong...**

**Nh& u đ& u ph& l& y giá g& ng,
Ng& i trong m& t n& c ph& i th& ng nhau cùng.**

**& cho có nghĩa có nhân,
Cây đa c& y th& n, th& n c& y cây đa.**

& đ& i có b& n chuy& n ngu:

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Làm mai, lãnh n&, gác cu, c& m ch& u.

Đ& i muôn s& c& a chung,
H& n nhau m& t t& ng anh hùng mà thôi.

h& n thì ã i g& p lành,
ác , g& p đ&, tan tành ra tro.

h& n thì ã i g& p lành,
Nh& ng ng& i nhân đ& c, tr& i dành phúc cho.

nhà nh& t m& nh& con,
Ra đ& ng, chán v& n k& dòn h& n ta.

cho có nhân, n& i ph& n không thi& t!

sao cho v& a lòng ng& i,
r& ng ng& i c& i, h& p ng& i ch&.
n cha n& ng ã m ai& i!
Nghĩa m& b& ng tr& i chín thág c& u mang.

n cha, nghĩa m& n& ng triu,
Ra công báo đáp, ít nhi& u ph& n con.

Ph& ng hoàng g& p lúc cheo leo,
Sa c&, th& t th& ph& i theo đàn gà.
Bao gi& m& a thu& n gió hòa,
Thay lông, đ& i cánh ã i ra ph& ng hoàng.

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Quân t& thì oán tam niên,
Tĩ u nh& n thì oán nhĩn tĩ n mà thôi.**

**Quân t& h& đã đâu,
Tĩ u nh& n dùi đ& c, đ& p đ& u nh& không.**

**Qu& cau nho nh&, cái v& vân vân,
Nay anh h& c g& n, mai anh h& c xa.
Tĩ n g& o thì c& a m& cha,
Cái nghiên, cái bút th& t là c& a em.**

**Ra kh& i m& i bĩ t nông, sâu,
& trong ngoài l& ch, bĩ t đâu mà dò.**

**Rõ ràng g& y tr& ng m& c đen,
Duyên ai ph& n n& y, ch& ghen mà g& y.**

**R& ng n& m bĩ n c& n ph& i râu,
M& y l& i anh nói g& u đ& u h& đuôi.**

**R&& u nh& t, u& ng l& m cũng say.
Ng&& i khôn nói l& m, dù hay cũng nhàm.**

**R&& u kia nào có say ng&& i,
H& i ng&& i say r&& u, ch& c&& i r&& u say!**

**R& ng có m& ch, vách có tai,
K& trong ch& a t&, ng&& i ngoài đã hay.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Sang ch& i thì c& sang ch& i,
Đ& ng b& t đ& ng đàng mà nh& c lòng dân.**

**S& giàu tay tr& ng cũng giàu,
S& nghèo, chín đ& n m& i trâu cũng nghèo.**

**Sông bao nhiêu n& c cũng v& a,
Trai bao nhiêu v& , cũng ch& a v& a lòng.**

**S& ng đ& i con ch& ng cho ăn,
Ch& t th& i xôi th& t, làm v& n đ& ru& i.**

**S& đ& i nghĩ cũng n& c c& i,
M& t con cá l& n, bao nhiêu ng& i buông câu.**

**Ta v& ta đ& m ao ta,
Dù trong, dù đ& c, ao nhà v& n h& n.**

**Tay ôm túi b& c kè kè,
Nói qu& y, nói quá, ng& i nghe & m & m.**

**Tay tiên chu& t chén r& u đào,
Đ& đi th& i t& c, u& ng vào th& i say.**

**T& c con gái khôn l& y th& ng ch& ng đ& i,
Cũng nh& cái bông hoa l& c& m b& i c& t trâu.**

T& n c& a là chúa muôn đ& i,

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Ng& i ta là khách vãng lai m& t thì.

**Tin nhau buôn bán cùng nhau,
Th& t h& n h& n thì t, tr& c sau nh& i.
Hay gì ã a đ& o k& m ã i,
M& t nhà ăn u& ng, t& i tr& i riêng mang.**

**T& t g& h& n t& t n& c s& n,
X& u ng& i, đ& p n& t, còn h& n đ& p ng& i.**

**Tu đâu cho b& ng tu nhà,
Th& cha kính m&, m& i là chân tu.**

**Tung tăng nh& lá trong ã,
Trong ra khônt đ& c, ngoài ng& r& ng vui.**

**T& ng r& ng: ch& ngã, em nâng,
Ai ng& ch& ngã, em b& ng m& ng c& i.**

**Tháng giêng ăn T& t& nhà,
Tháng hai c& b& c, tháng ba h& i h&.
Tháng ã, đong đ& u n& u ch&,
Ăn T& t Đoan ng&, tr& v& tháng năm.
Tháng sáu buôn nh& bán trâm,
Tháng b& y, ngày r& m xá ã i vong nhân.
Tháng tám, ch& i đ&en kéo quân,
Tr& v& tháng chín, chung chân nuôi h& ng.
Tháng m& i buôn thóc bán bông,
Tháng m& t, tháng ch& p nên công hoàn toàn.**

**Tháng giêng là tháng ăn ch& i,
Tháng hai, tr& ng đ& u, tr& ng khoai, tr& ng cà.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Tháng ba, thì đ& u đã già,
Ta đi, ta hái v& nhà ph& i khô.
Tháng đ&, đi đ& u trâu bò,
Đ& ta s& p s& a làm mùa tháng năm.
Sáng ngày đem lúa ra ngâm,
Bao gi& m& c m& m, ta s& v& t ra.
Gánh đi, ta ném ru& ng ta,
Đ& n khi lên m& thì ta nh& v& .
S& p t& n, m& n k& c& y thuê,
C& y xong r& i m& i tr& v& ngh& ng& i.
C& lúa đã đ& n s& ch r& i,
N& c ru& ng v& i, m& i còn đ& m& t, hai.
Ru& ng th& p đóng m& t g& u giai,
Ru& ng cao thì ph& đóng hai g& u sòng.
Ch& cho lúa có đồng đòng,
B& y gi& ta s& tr& công cho ng& i.
Bao gi& cho đ& n tháng m& i,
Ta đem li& m, hái ra ngoài ru& ng ta,
G& t lúa, ta đem v& nhà,
Ph& i khô, qu& t s& ch & y là xong công.**

**Th& p cao m& i bi& t tu& i vàng,
G& p c& n l& a đ&, màu càng th& m t& i.**

**Th& gian chu& ng c& a ch& n công,
Nào ai có ch& n ng& i không bao gi& .**

**Th& gian h& nói không l& m,
L& a tuy tr& ng vóc, v& ng c& m cũng đen.**

**Thuy& n đ& i nh& ng b& n ch& ng đ& i,
Bán buôn là nghĩa muôn đ& i cùng nhau.**

**Th& nh& t thì tu đ& i gia,
Th& nh& tu ch&, th& ba tu chùa.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Th& c lâu m& i b& t đêm dài,
& lâu m& i b& t con ng& & i có nhân.**

**Th& & ng em anh đ& trong lòng,
V& c công, anh c& phép công, anh làm.**

**Th& & ng ng& & i, ng& & i & i th& & ng ta,
Ghét ng& & i, ng& & i & i hóa ra ghét mình.**

**Th& & ng thì c& & u cũng tròn,
Ch& ng th& & ng thì qu& b& hòn cũng vuông.**

**Trai ba m& & i tu& i đang xoan,
Gái ba m& & i tu& i đã toan v& già.**

**Trai tân, gái góa thì ch& i,
Đ& ng n& i có v&, ch& n& i có ch& ng.**

**Trách ng& & i m& t, trách ta m& & i,
B& i ta b& tr& & c nên ng& & i b& c sau.**

**Trăm năm bia đá th& i mòn,
Ngàn năm bia m& ng, hãy còn tr& tr& .**

**Trăm năm ch& quy& t m& t ch& ng,
Đ& u ai thêu ph& ng, v& r& ng m& c ai.
Đ& u cho đá nát vàng phai,
Trăm năm duyên n& ch& ng sai chút nào!**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Trăng r& m v& a t& v& a cao,
Cho nên ai cũng && c ao trăng r& m.**

**Tr& m vàng, tr& m b& c cho cam,
Tr& m m& t n& m cá m cũng mang t& ng đ& i.**

**Tr& i làm m& t tr& n l&ng nh&ng,
Ông hóa ra th& ng, th& ng hóa ra ông.**

**Trăng bao nhiêu tu& i trăng già,
Núi bao nhiêu tu& i, g& i là núi non.
Trăng bao nhiêu tu& i trăng tròn,
Núi bao nhiêu tu& i, núi còn tr& tr& .**

**Trong đ& m gì đ& p b& ng sen,
Lá xanh, bông tr& ng, l& i chen nh& y vàng.
Nh& y vàng, bông tr& ng, lá xanh,
G& n bùn mà ch& ng hôi tanh mùi bùn.**

**Tr& ng r& ng l& i n& ra r& ng,
H& t thông l& i n& cây thông r& m rà.
Có cha m& m& i có ta,
Làm nên là b& i m& cha vun tr& ng.
Th& cha m& , ph& i h& t lòng,
& y là ch& h& u, đ& y trong luân th& & ng.
Ch& đ& nghĩa là ch& nh& & ng,
Nh& & ng anh, nh& & ng ch& , l& i nh& & ng ng& & i trên.
Ghi lòng, t& c đ& ch& quên,
Con em ph& i gi& l& y n& n con em...**

**Vàng sa xu& ng núi vàng chim,
Ng& & i sa l& i núi nh& chim x& l& ng.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m
Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

**Vàng tâm xu& ng n& c v& n t& i,
Anh hùng g& p n& n, v& n c& i nh& không.**

**Văn hay ch& ng ph& i đ& c dài,
V& a m& đ& u bài d& b& t là hay.**

**Vô duyên ch& a nói d& c& i,
Có duyên, g& i chín m& i l& i không th& a.**

**Vô duyên, ghét k& có duyên,
Không t& n, ghét k& có t& n c& m tay.**

**Vui t& trong c& a vui ra,
Bu& n t& ngã b& y, ngã ba bu& n v& .**

**Xin tr& i đ& ng n& ng ch& m& a,
Râm râm gió mát cho v& a lòng tôi.**

**X& a kia, em cũng l& t là,
Bây gi& áo rách hóa ra thân tàn.**

**X& a kia & v& i m& cha,
M& cha yêu đ& u nh& hoa trên cành.
T& ngày v& s& ng v& i anh,
Anh đánh, anh ch& i, anh tình ph& tôi.
Đ& t x& u ch& ng n& n nên n& i,
Anh đi l& y v& , cho tôi l& y ch& ng.**

Nhân sinh quan trong ca dao

Tác Giả: Võ Th& Đi& m Đ& m

Thứ Ba, 29 Tháng 11 Năm 2011 08:14

Tài li& u tham kh& o:

- Vi& t nam Văn H& c S& y& u – D& ng Qu& ng Hàm – B& Giáo D& c Trung Tâm H& c Li& u
- T& c ng& , cao dao và dân ca – B& o Vân – Nhà xu& t b& n Quê H& ng
- Hoa Đ& ng C& N& i – Minh H& ng – Nhà xu& t b& n Xuân Thu
- Ca Dao Tr& Tỉnh Vi& t Nam – Vũ Dung, Vũ Th& Anh, Vũ Quang Hào – Nhà xu& t b& n Giáo D& c

Đây là bài s& u t& m r& t đ& n s& mà ng& i so& n ch& tìm l& i đ& c trong kh& năng h& n h& p c& a mình, mong chia s& cùng b& n đ& c. Trong v& n hoa thi ca truy& n mi& ng Vi& t Nam còn vô s& , muôn hình v& n tr& ng nh& ng cảnh hoa đ& n s& , th& m d& u... mãi mãi làm ngát lòng ngu& i.